

ВПЛИВ ФІНАНСІАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ ГРАНИЧНИХ РИНКІВ КАПІТАЛУ

© 2015 ГРИЩЕНКО Т. В., АНЗІНА Г. В.

УДК 336

Грищенко Т. В., Анзіна Г. В.

Вплив фінансіалізації економіки на функціонування граничних ринків капіталу

Стаття присвячена проблемам фінансіалізації як глобального тренду розвитку світової економіки, що характеризується домінуванням фінансового сектора у процесах ринкового ціноутворення. Зважаючи на те, що фінансова система є ключовим елементом будь-якої економіки, фінансіалізація здійснює вплив на економіку кожної країни. Такі особливості розвитку економіки України, як низький рівень ліквідності і капіталізації фінансового ринку, високий ступінь системного ризику, відносна закритість ринку для іноземних інвесторів, обумовлюють класифікацію українського ринку як граничного (згідно з індексом MSCI, запропонованим рейтинговою агенцією Standard&Poor's). Визначено особливості впливу фінансіалізації на економіку України, а як наслідок, і на суб'єктів господарювання всередині країни. Доведено, що процес фінансіалізації світової економіки має певний позитивний вплив на країни з граничними ринками капіталу у контексті появи нових можливостей щодо їх участі у міжнародному ринку капіталів, використання сучасних інструментів фінансування діяльності, поширення світового досвіду корпоративного управління тощо.

Ключові слова: фінансіалізація, граничні ринки капіталу, ліквідність, капіталізація, фінансова лібералізація, глобалізаційні процеси

Рис.: 2. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 10.

Грищенко Тетяна Василівна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра фінансів, Київський національний університет ім. Т. Шевченка (вул. Володимирська, 60, Київ, 01601, Україна)

Email: optim_15@bigmir.net

Анзіна Ганна Вікторівна – аспірант, кафедра фінансів, Київський національний університет ім. Т. Шевченка (вул. Володимирська, 60, Київ, 01601, Україна)

Email: anna.anzina@gmail.com

УДК 336

UDC 336

Грищенко Т. В., Анзіна А. В. Влияние финансовализации экономики на функционирование граничных рынков капитала

Статья посвящена проблемам финансовализации как глобального тренда развития мировой экономики, которая характеризующейся доминированием финансового сектора в процессах рыночного ценообразования. Учитывая то, что финансовая система является ключевым элементом любой экономики, финансовализация осуществляет влияние на экономику каждой страны. Такие особенности развития экономики Украины, как низкая ликвидность и капитализация финансового рынка, высокий уровень системного риска, относительная закрытость рынка для иностранных инвесторов, обуславливают классификацию украинского рынка как граничного (согласно индексу MSCI, предложенному рейтинговым агентством Standard&Poor's). Определены особенности влияния финансовализации на экономику Украины, а как результат и на субъектов хозяйствования внутри страны. Доказано, что процесс финансовализации мировой экономики имеет определенное позитивное влияние на страны с граничными рынками капитала в контексте появления новых возможностей их участия в международном рынке капиталов, использования современных инструментов финансирования деятельности, распространения мирового опыта корпоративного управления и т. д.

Ключевые слова: финансовализация, пограничные рынки капитала, ликвидность, капитализация, финансовая либерализация, глобализационные процессы

Рис.: 2. **Табл.:** 2. **Библ.:** 10.

Грищенко Татьяна Васильевна – кандидат экономических наук, доцент, кафедра финансов, Киевский национальный университет им. Т. Шевченко (ул. Владимирская, 60, Киев, 01601, Украина)

Email: optim_15@bigmir.net

Анзіна Анна Вікторівна – аспірант, кафедра фінансів, Київський національний університет ім. Т. Шевченка (вул. Владимирская, 60, Киев, 01601, Украина)

Email: anna.anzina@gmail.com

Grischenko T. V., Anzina H. V. The Effect of Financialization of the Economy on Functioning of the Frontier Capital Markets

The article deals with the questions of financialization as a global trend in the development of the world economy which is characterized by the dominance of the financial sector in the processes of market pricing. Considering the fact that the financial system is a key element in any economy, financialization has its effect on the economy of each country. Such characteristics of the development of the Ukrainian economy as low liquidity and capitalization of the financial market, a high systemic risk level, a relative closedness of the market for foreign investors result in classification of the Ukrainian market as a frontier one (in accordance with the MSCI index proposed by the rating agency Standard&Poor's). The study singles out the specific features of the effect produced by financialization on the economy of Ukraine and, consequently, economic agents within the country. The authors proved that the process of financialization of the world economy has a certain positive influence on countries with frontier capital markets in terms of emergence of new opportunities for their participation in the international capital market, utilization of modern financing tools, enrichment of the global experience of corporate management, etc.

Keywords: financialization, frontier capital markets, liquidity, capitalization, financial liberalization, globalization processes

Pic.: 2. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 10.

Grischenko Tetyana V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Finance, Kyiv National University named after T. Shevchenko (vul. Volodymyrska, 60, Kyiv, 01601, Ukraine)

Email: optim_15@bigmir.net

Anzina Hanna V. – Postgraduate Student, Department of Finance, Kyiv National University named after T. Shevchenko (vul. Volodymyrska, 60, Kyiv, 01601, Ukraine)

Email: anna.anzina@gmail.com

Вступ. Сучасний стан розвитку світової економіки характеризується глобалізаційними процесами, зростанням ролі фінансового сектора та лібералізацією ринків капіталу. Домінування фінансової детермінанти у процесах ринкового ціноутворення дістало назву «фінансіалізація», яка на сьогодні стала об'єктом жвавої дискусії серед провідних вчених та практиків. З одного боку, фінансіалізація економіки є запорукою її динамічного розвитку через забезпечення усіх міжнародних операцій достатнім обсягом фінансових ресурсів. З іншого боку, посилення спекулятивного характеру сучасних операцій на фондовому ринку створює умови для поширення кризових явищ в економіці. Враховуючи глибину глобалізаційних процесів у сучасних умовах, впливу фінансіалізації зазнають усі учасники економічних відносин, незалежно від рівня їх розвитку. Як показала світова фінансова криза 2008 – 2010 рр., фінансова система розвинених країн зазнала значних втрат внаслідок зміни кон'юнктури ринку. В той же час, кризові явища стали майже руйнівними і для країн із ринками, що розвиваються. Обсяг фондового ринку, його ліквідність та системні ризики ринків, що розвиваються, не змогли забезпечити необхідної фінансової стійкості як під час кризи та і в період подолання її наслідків.

Тому особливої уваги на сьогодні потребують дослідження проблем впливу фінансіалізації економіки не тільки на розвинені ринки, а і на граничні ринки капіталу.

Аналіз останніх публікацій. Поняття «фінансіалізація» є відносно новим і розглядається зарубіжними вченими та економістами як ключова ознака новітнього етапу розвитку світової економіки.

Геральдом Епштайном [9, с. 3] було запропоноване вдале визначення фінансіалізації як зростаючої ролі фінансових мотивів, фінансових гравців, фінансових інституцій в операціях національних та міжнародних економік, фінансової індустрії у світовій економіці, фінансових контролерів у менеджменті корпорацій, фінансових активів серед інших активів, цінних паперів в обігу та акцій серед інших фінансових активів, фондового ринку як ринку корпоративного контролю у визначенні корпоративної стратегії та коливань фінансових ринків як детермінантів бізнес-циклів.

У свою чергу, Дж. М. Бьюкенен та Р. А. Матрейв вказують, що сучасна економіка є перш за все фінансовою ринковою економікою [2, с. 17]. З цим неможливо не погодитись, оскільки роль фінансового сектора в економіці з кожним роком все більше зростає, з'являються нові фінансові інструменти, які забезпечують ефективне функціонування світової економіки в цілому.

На думку провідного українського вченого В. Д. Базилевича [1], фінансіалізація відображає кардинальні зрушення у структурі сучасної світової економіки, пов'язані з гіпертрофованим домінуванням фінансового сектора.

Професор П. С. Єщенко [4] у своїй праці, присвяченій проблематиці новітньої економіки, зазначає, що фіктивний, спекулятивний капітал перетворює гроші і цінні папери на особливі швидкозростаючі фінансові операції, мета яких полягає не в отриманні базового активу, а прибутку від зміни ціни. Вчений приходить до висновку, що саме такий капітал є відтворенням новітньої економіки – *bubbleeconomics*.

Медведкіна Є. О. у своєму дослідженні зазначає, що гіпертрофований розвиток фінансового сектора, лібералізація державного регулювання світового фінансового ринку та фінансових послуг спричинили прискорення зростання фінансової нестабільності в умовах глобальних трансформаційних перетворень. Згідно із запропонованою нею концепцією, у перспективі до 2020 року буде спостерігатися зменшення фінансіалізації [5]. На думку Є. О. Медведкіної, може бути поставлене питання щодо можливості повернення від фінансіалізованої до реальної економіки.

З іншого боку, не варто і забувати про тих, хто стає на захист лібералізації ринку капіталу як основному рушію розвитку світової економіки. Так, наприклад, на основі дослідження «Індекс доступу до капіталу» Інституту Мілкена Юхан Норберг доходить висновку, що оптимальний розвиток економіки може бути забезпечений у тому випадку, коли вільних капіталів достатньо, вони дешеві, та їх розподіл відбувається прозоро та чесно [6].

Не можна не погодитись із думкою Карлотти Перез, що недостатній рівень розвитку фінансового сектора обмежує мобільність капіталу і, як наслідок, гальмує економічне зростання країни [10, с. 76].

Зважаючи на складність та суперечливість поняття «фінансіалізація», визначення її сутності та впливу на економіку країн вимагають особливої уваги.

Виклад основного матеріалу. На основі аналізу останніх публікацій щодо сутності фінансіалізації, її можна визначити як зростання частки фінансового сектора у валовому внутрішньому продукті. Фінансіалізація, як правило, є важливим фактором росту нерівності доходів, що, у свою чергу, може бути причиною повільного зростання економіки як розвинутих країн, так і країн з ринками, що формуються.

Основними наслідками фінансіалізації можна назвати такі:

- значне зростання фінансових потоків як міжнародних, так і внутрішніх;
- поширення використання інструментів фінансового ринку домогосподарствами та іншими суб'єктів попиту;
- підвищення впливу фінансових інститутів та інституційних інвесторів на економіку;
- впровадження змін в економіку, запропонованих міжнародними організаціями: МВФ та Світовим Банком.
- зміни у корпоративному управлінні і спроби вирішити інтереси менеджерів та акціонерів через опціонні плани.

Саме ці ключові наслідки є базисом для критики епохи фінансіалізації та пошуків нових етапів розвитку світової економіки. Варто зазначити, що, незважаючи на значну кількість негативних наслідків фінансіалізації, проходження економічними системами даного етапу розвитку є неминучим.

Фінансіалізація, як тренд розвитку світової економічної системи, стає підґрунтям до нової оцінки економічних процесів.

Наслідки фінансіалізації найбільше позначаються на найменш розвинутих країнах, де фінансовий сектор, як правило, має яскраво виражений транснаціональний ха-

ракти та схильний до системного ризику, де значна частка депозитів інвестується в інструменти з низьким ступенем ризику, включаючи короткострокові ліквідні активи та іноземні державні облигації.

Незважаючи на значний вплив фінансіалізації на країни із розвинутими економіками, найбільших наслідків зазнали економіки, які динамічно розвиваються. Згідно з класифікацією, запропонованою рейтинговою агенцією Standard & Poor's, країни за ступенем розвитку можуть бути поділені на розвинуті ринки, ринки, що розвиваються, та граничні ринки.

Відповідно до Broad Market Index станом на травень 2014 року, Standard & Poor's класифікували Україну як країну з граничними ринками капіталу, де ринкова капіталізація становить 98 мільйонів доларів [7]. Граничні ринки капіталу характеризуються такими ознаками:

- граничні ринки капіталу, на відміну від ринків, що розвиваються, мають низький рівень капіталізації та ліквідності;
- існує відносна недоступність іноземних інвесторів на граничні ринки капіталу;
- на відміну від ринків капіталу, що розвиваються, граничні ринки мають низьку кореляцію із розвинутими ринками, а отже, забезпечують інвесторів необхідною диверсифікацією ризику інвестування;

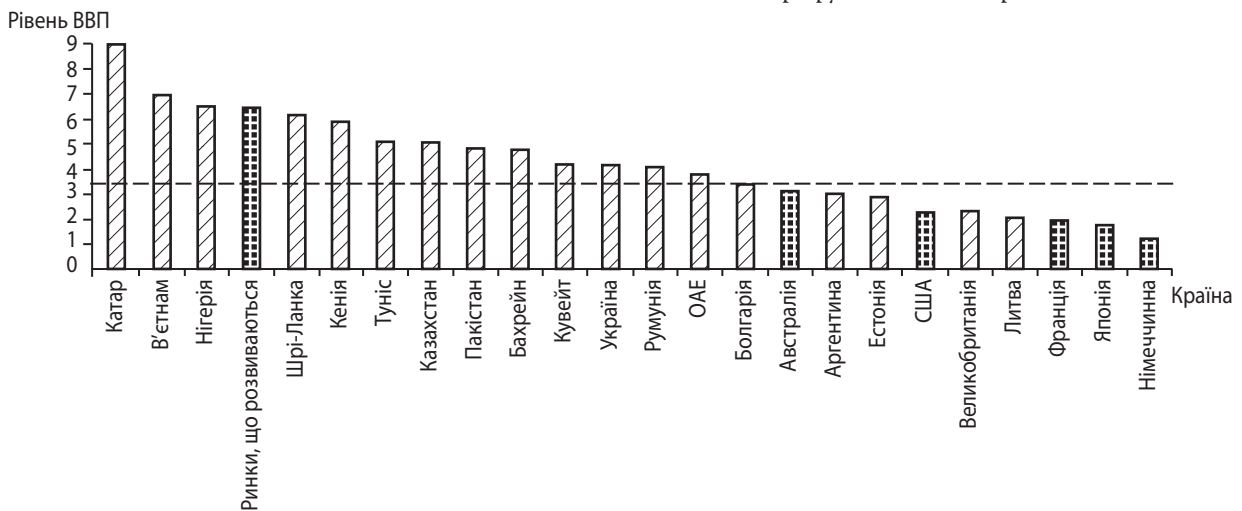

Рис. 1. Прогноз середнього рівня зростання ВВП у 2012 – 2015 роках

Джерело: складено за [8]

У порівнянні із розвинутими країнами, що відображають сталі темпи зростання економіки у динаміці (наприклад, зростання ВВП Німеччини прогнозується на рівні 1,2 %, Франції – 2 %, США – 2,3 %), Україна має показник росту ВВП на рівні 4,2 % [8]. Отже, показник зростання ВВП України є вищим за аналогічні показники розвинених країн, однак він значно нижчий за темпи зростання ринків, що розвиваються. Як результат, незважаючи на відносно невисокі прогнозовані темпи економічного зростання ВВП України, український ринок має значний нереалізований потенціал щодо розвитку.

Для стійкого зростання ВВП необхідним є залучення додаткових фінансових ресурсів з метою стимулювання суб'єктів господарювання всередині країни.

- великий рівень системного ризику, особливо політичного;
- граничні ринки капіталу мають значно більший потенціал зростання, ніж ринки, що розвиваються.

Саме тому, граничні ринки капіталу, незважаючи на поточну низьку капіталізацію та ліквідність, є привабливими для інвесторів, що прагнуть високого рівня довгострокового доходу із низькою кореляцією з іншими ринками. Країни з граничними ринками капіталу через певний час мають можливість стати більш ліквідними та демонструвати співвідношення «ризик-дохідність» на рівні розвинутих ринків.

Саме на сучасному етапі розвитку світової економіки країни поділяються вже не стільки за темпами розвитку виробництва, скільки за ступенем розвитку фінансового ринку. Так, Standard & Poor's класифікують граничні ринки капіталу, як такі, що мають значний потенціал розвитку економіки, але недостатній рівень розвитку ринку капіталу всередині країни. Варто зазначити, що приведення класифікації до фінансової детермінанти є чітким відображенням процесів фінансіалізації економіки. Отже, визначення окремої категорії граничних ринків вже є наслідком фінансіалізації світової економіки.

Основною рисою успішних країн із граничними ринками, незалежно від їх економічної системи, є те, що приватний сектор є рушійною силою зростання економіки.

На основі дослідження динаміки розвитку економіки України (рис. 2), можемо зазначити, що наслідки фінансіалізації мали місце і у вітчизняній економіці через збільшення частки надання послуг. Станом на 2012 рік частка сфери надання послуг у ВВП складала 61 %. Однією з ключових ознак фінансіалізації є домінування в економіці саме доходів від надання послуг, аніж реального виробництва чи промисловості, оскільки фінансовий сектор економіки є галуззю з надання послуг, який обслуговує галузі виробництва та промисловості.

Аналізуючи показники рис. 1 та 2, можна зробити висновки, що українська економіка відчуває вплив фінансіалізації, про що свідчить переважання сфери надання послуг над реальним виробництвом.

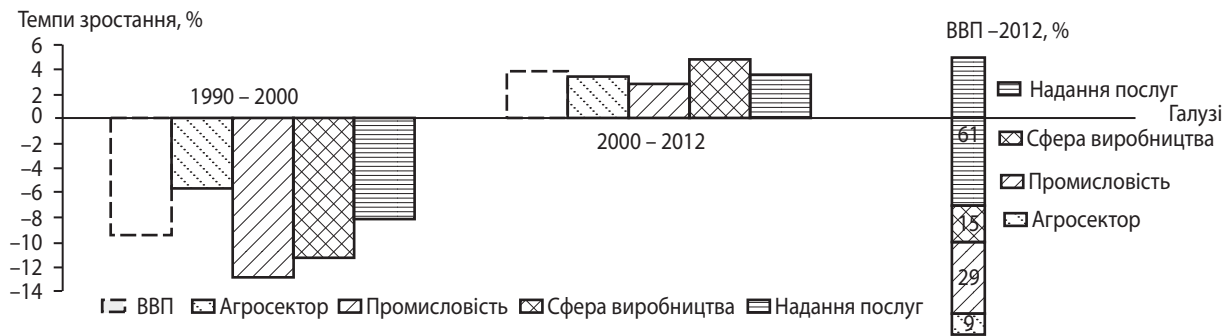

Рис. 2. Середні темпи зростання галузей економіки України у 1990 – 2012 рр.

Джерело: складено за [8]

У сучасних умовах ступінь розвитку економіки країни оцінюють не стільки за параметром темпів зростання ВВП, скільки за рівнем капіталізації та ліквідності фондового ринку. Тому, при дослідженні впливу фінансіалізації на економіку України необхідно визначити рівень та тенденції розвитку її фінансового ринку.

На основі даних індексу MSCI, до якого Україну внесено у класифікації граничних ринків капіталу, проведемо дослідження щодо особливостей фінансового ринку України на базі порівняння з іншими країнами з граничними ринками капіталу. Отже, за допомогою методів дескриптивної статистики побудуємо інтервали відповідно до обсягів ринкової капіталізації та довгострокової дохідності фінансових ринків країн з граничними економіками.

Відповідно до інтервального варіаційного ряду (табл. 1), Україна має найнижчі показники ринкової капіталізації та довгострокової дохідності у порівнянні з країнами Європи та Центральної Азії. Це обумовлює додаткові ризики інвестування, негативні очікування інвесторів, обмеженість прямих іноземних інвестицій та в цілому характеризує наявну стадію розвитку локального фондового ринку. У свою чергу, недостатній розвиток фінансового ринку стає перешкодою для розвитку виробництва та процвітання економіки країни. Суб'єкти господарювання всередині країни не отримують необхідних для сталого

функціонування фінансових ресурсів, які б забезпечували їх операційну діяльність.

Однак низький рівень розвитку фінансового ринку України не став перешкодою для поширення впливу фінансіалізації світової економіки на внутрішній ринок країни.

Визначимо основні напрями та наслідки впливу домінування фінансового сектора на економіку країн, що мають вкрай низький рівень розвитку ринку капіталів.

У результаті побудови інтервального варіаційного ряду індексу MSCI FM, можемо здійснити класифікацію граничних ринків капіталу відповідно до ринкової капіталізації фондового ринку всередині країни. Варто зазначити, що всі країни Європи та Центральної Азії (за виключенням Литви) увійшли до категорії низько капіталізованих граничних ринків (табл. 2).

Отже, згідно із запропонованою класифікацією, український ринок має бути віднесений до низько капіталізованих. Це означає, що на сьогодні фондовий ринок України не в змозі забезпечити необхідними фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання всередині країни. Саме це стає підґрунтям для пошуку альтернативних джерел залучення фінансових ресурсів. Однією з таких альтернатив є використання інструментів міжнародного ринку капіталів, які дають можливість залучення достатніх обсягів фінансування за відносно низькою ціною. В той же час, вихід

Таблиця 1

Інтервальний варіаційний ряд індексу MSCI FM

	Ринкова капіталізація, млн дол.			Довгострокова дохідність (5 річна)		
	Min*	Max*	Країни*	Max	Min	Країни
Інтервал 1	89,12	458,08	Болгарія, Хорватія, Сербія, Словенія, Україна	-0,21	-0,15	Україна
Інтервал 2	458,08	827,05	Естонія, Казахстан, Румунія	-0,15	-0,10	
Інтервал 3	827,05	1 196,01	Литва	-0,10	-0,05	Словенія
Інтервал 4	1 196,01	1 564,97		-0,05	0,01	Хорватія
Інтервал 5	1 564,97	1 933,94		0,01	0,06	Болгарія, Сербія
Інтервал 6	1 933,94	2 302,90		0,06	0,11	Казахстан
Інтервал 7	2 302,90	2 671,86		0,11	0,17	Естонія, Литва, Румунія

* Min – мінімальне значення; Max – максимальне значення; Країни – країни Європи та Центральної Азії

Джерело: розраховано за [7]

Таблиця 2

Класифікація граничних ринків капіталу відповідно до обсягів ринкової капіталізації

	Ринкова капіталізація, млн дол.		
	Мінімальне значення	Максимальне значення	Категорія граничного ринку
Інтервал 1	89,12	950,03	Low-Cap (низько капіталізований)
Інтервал 2	950,03	1 810,95	Mid-Cap (середньо капіталізований)
Інтервал 3	1 810,95	2 671,86	Large-Cap (максимально капіталізований, трансформаційний, перехід до ринків, що розвиваються)

Джерело: розраховано за [7]

суб'єктів економіки України на міжнародний фінансовий ринок призведе до посилення фінансіалізації внутрішньої економіки.

На сьогодні ключовими наслідками впливу фінансіалізації світової економіки на український ринок стали такі.

Розширення спектра інструментів залучення додаткових фінансових ресурсів. В умовах граничних ринків капіталу, як правило, використовуються прості джерела фінансування, тоді як міжнародний ринок надає більші можливості у контексті їх обсягів та строків. Українські компанії наразі мають можливість залучення додаткових ресурсів за допомогою первинних та вторинних публічних розміщень акцій, приватних розміщень акцій, емісії еврооблігацій, синдикуваного кредитування тощо. Однак необхідно зазначити, що нові джерела фінансування шукає і держава. Так, українським урядом використовується емісія суверенних та муніципальних еврооблігацій як джерело надходження додаткових фінансових ресурсів. Перша емісія таких облігацій здійснена була в 1998 році [3], але найбільшого поширення даний інструмент набув саме сьогодні.

Використання деривативів. На сьогодні ринок деривативів в Україні є вкрай малим, але варто визнати, що українські емітенти використовують можливості даного ринку для хеджування ризиків. Поширення використання даних інструментів є безперечним відображенням фінансіалізації економіки. Використання більш складних фінансових інструментів є поки ще непопулярним, адже фондовий ринок України в цілому знаходиться на низькому рівні розвитку.

Залучення іноземних інвесторів. Український бізнес потребує значних фінансових ресурсів для майбутнього розвитку. Пошук локальних інвесторів є доволі складним через обмеженість фінансових ресурсів та внутрішні системні ризики (суверенний ризик, корупція, бюрократія, ризики рейдерського захоплення тощо). Саме тому залучення іноземних інвесторів стає все більш актуальним у контексті подальшого розвитку економіки.

Використання вартісно-орієнтованого підходу до управління компанією. На сьогодні стратегічною метою функціонування підприємства стає максимізація справедливої вартості як показника потенціалу зростання добробуту акціонерів. В умовах фінансіалізації економіки показник справедливої вартості набуває все більшої економічної ваги та стає ключовим для прийняття будь-яких управлінських рішень. Саме концепція вартісно-орієнтованого

управління бізнесу стає передумовою для низки якісних змін у системі ринкових відносин в Україні.

Збільшення кількості публічних компаній та визначення публічності як ключової вимоги для успішності сучасного бізнесу в Україні. Макроекономічне середовище, в якому функціонують підприємства, визначає умови їх діяльності. Умовою для розширення можливостей компанії щодо залучення додаткових фінансових ресурсів стала її публічність, що передбачає прозорість в управлінні та здійсненні операційної діяльності для інвесторів та акціонерів.

Якісні зміни стратегії корпоративного управління. Вихід на міжнародний ринок капіталу диктує певні умови для українських компаній щодо обсягів ринкової капіталізації, якості корпоративного управління, публічності, репутації тощо. Вітчизняні акціонери уважно підходять до процесу підбору менеджменту, який би забезпечив стаке зростання вартості компанії на ринку.

Співробітництво з міжнародними фінансовими організаціями. Одним з найбільш популярних інструментів фінансування видатків держави є кредитування міжнародними фінансовими організаціями: МВФ, ЄБРР тощо. Це ефективний інструмент у забезпеченні сталого економічного розвитку країни та підтримання золотовалютних резервів. З іншого боку, у відповідь на надане кредитування міжнародні організації очікують виконання поставлених перед країною вимог. Так, задля отримання кредитів від МВФ Україною має бути прийнятий пакет реформ, які сприймаються в суспільстві неоднозначно та можуть навіть йти у супереч запланованій програмі розвитку країни.

Фінансіалізація є макроекономічною ознакою розвитку сучасної світової економіки, однак вона здійснює вплив не тільки на внутрішню економіку кожної країни, але й на кожного суб'єкта господарювання всередині неї. Враховуючи ключову роль фінансової системи для економіки, жодна країна світу не може залишитись поза процесами фінансіалізації, яка продиктована глобалізацією та лібералізацією ринку капіталу.

Висновок. Новітня світова економіка зазнала значного впливу наслідків процесу фінансіалізації. Не безпідставно, фінансіалізацію економіки можна вважати сучасним етапом розвитку світової економіки. Варто зауважити, що фінансіалізація, як одна із найважливіших ознак сучасного розвитку економіки, дістала широку критику серед вчених та практиків як процес поширення спекулятивного

використання фінансових ресурсів та чинник виникнення кризових явищ в економіці. Але як і будь-яке економічне явище, фінансіалізація може мати як позитивні, так і негативні ефекти впливу на учасників економічних відносин. Як один із найбільш глобальних трендів, фінансіалізація вчинює вплив як на кожну окрему економіку, так і на всіх суб'єктів господарювання в ній. Найбільшого впливу зазнають країни із високим рівнем системного ризику, до яких можна віднести і граничні економіки. Основними рисами сучасного розвитку української економіки стали: інтеграція до глобального торговельного та фінансового простору; залучення іноземних інвесторів до фінансування операцій вітчизняних суб'єктів господарювання; використання інструментів міжнародного фінансового ринку; пошук стратегій корпоративного управління, спрямованих на підвищення вартості компанії для акціонерів та інвесторів. Для економіки України, як такої, що віднесена до граничних ринків капіталу, фінансіалізація має певні позитивні наслідки, відкриваючи можливості для динамічного розвитку за підтримки міжнародних фінансових ресурсів та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних компаній у світі. Варто зазначити, що, незважаючи на присутність кризових явищ у сучасній економіці країни, все ж існують нові потенційні можливості її зростання у майбутньому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базилевич В. Д. Концептуалізація мегатрендів економічного розвитку в контексті глобальних викликів сучасності / В. Д. Базилевич // Парадигмальні зрушення в економічній теорії XXI ст.: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (15 – 16 листопада, 2012 р.) ; [за ред. В. Д. Базилевич та ін.]. – К. : Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2012. – С. 11 – 15.
2. Бьюкенен Дж. М. Суспільні фінанси і суспільний вибір: два протилежних бачення держави / Дж. М. Бьюкенен, Р. А. Масгрейв ; [пер. з англ.]. – К. : Академія, 2004. – 175 с.
3. Бюлетень «Інтерфакс – Фондовий ринок» від 09.03.1998. – К. : ІА «Інтерфакс-Україна», 1998.
4. Єщенко П. С. Vubleconomics як економіка фінансових спекуляцій і відтворення ірраціонального виробництва / П. Єщенко // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2010. – № 21. – С. 12 – 18.
5. Медведкіна Є. О. Імперативи розвитку світової фінансової системи в умовах глобальної трансформаційної невизначеності : автореф. дис. ... докт. екон. наук : 08.00.02 / Є. О. Медведкіна ; Донец. нац. ун-т. – Донецьк, 2014. – 43 с.
6. Норберг Ю. В захисту глобального капіталізму / Ю. Норберг ; [пер. с англ.]. – М. : Новое издательство, 2007. – 272 с.
7. Офіційний сайт MCSI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.msci.com/products/indexes/country_and_regional/fm/
8. Офіційний сайт Світового Банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://data.worldbank.org/country/ukraine>
9. Epstein G. Financialization and the World Economy / G. Epstein. – Edward Elgar Publishing, 2005. – p. 440.
10. Perez C. Technological Revolutions and Financial Capital: The Dynamics of Bubbles and Golden Ages / C. Perez. – Edward Elgar Publishers, 2002. – 198 с.

REFERENCES

- Bazylevych, V. D. "Kontseptualizatsiia mehatrendiv ekonomichnoho rozvytku v konteksti hlobalnykh vyklykiv suchasnosti" [Conceptualization megatrends economic development in the context of global challenges of our time]. Paradyhmalni zrushennia v ekonomichnii teorii XXI st. . Kyiv: KNU im. T. Shevchenka, 2012.11-15.
- Biukenen, Dzh. M., and Mashreiv, R. A. Suspilni finansy i suspilnyi vybir: dva protylezhnykh bachennia derzhavy [Public finance and public choice: two opposing visions of the state]. Kyiv: Akademiia, 2004.
- Biuletyn «Interfaks - Fondovyi rynek» [Bulletin "Interfax - The stock market"]. Kyiv: Interfaks-Ukraina, 1998.
- Epstein, G. Financialization and the World Economy: Edward Elgar Publishing, 2005.
- Medvedkina, Ye. O. "Imperatyvy rozvytku svitovoi finansovoi systemy v umovakh hlobalnoi transformatsiinoi nevyznachenosti" [Imperatives of the global financial system in the global transformation of uncertainty]. avtoref. dys. ... dokt. ekon. nauk : 08.00.02, 2014.
- Norberg, Yu. V zashchitu globalnogo kapitalizma [In Defense of Global Capitalism]. Moscow: Novoe izdatelstvo, 2007.
- Ofitsiynyi sait MCSI. http://www.msci.com/products/indexes/country_and_regional/fm/
- Ofitsiynyi sait Svitovoho Banku. <http://data.worldbank.org/country/ukraine>
- Perez, C. Technological Revolutions and Financial Capital: The Dynamics of Bubbles and Golden Ages: Edward Elgar Publishers, 2002.
- Yeshchenko, P. S. "Vubleconomics iak ekonomika finansovykh spekuliatsii i vidtvorennia irratsionalnoho vyrobnytstva" [Vubleconomics the economy of financial speculation and irrational play production]. Teoretychni ta prykladni pytannia ekonomiky, no. 21 (2010): 12-18.